

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Canones Directivi Confraternitatis Sacerdotum Bonae Voluntatis, Sub Invocatione Domini Nostri Jesu Christi in Cruce morientis

Dirckinck, Johann

Coloniae, Anno 1709

VD18 12518239

Canon IX. De habitu modesto Ecclesiasticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51869](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51869)

Studeamus itaque gnaviter DD.
 Confratres, ne quidquam, ad officium
 nostrum spectans ignoremus: *Si quis
 ignorat, ignorabitur: 1. Cor. 14. 38.*
 Dicamus in terris, ait S. Hieronymus,
 quorum scientia perseverat in cœlis. Sic
 stude, suadet idem S. Doctor, tanquam
 semper victurus, sic vive tanquam sem-
 per moriturus. Sic ergò vivamus, sic stu-
 deamus, legamus, scribamus, cum
 Zeuxe pingente æternitati, & scientiis
 acquisitis ad gloriam Dei ac salutem a-
 nimarum, sic utamur; ut in nobis Pro-
 pheticum promissum impleatur: *Qui
 autem docti fuerint, fulgebunt, quasi
 splendor firmamenti: Et qui ad justitiam
 erudiunt multos, quasi stelle in perpetuas
 æternitates. Dan. 12. 3.*

CANON IX.

H *Abitu utantur communi, simplici,
 honesto & modesto; studeant place-
 re moribus, non vestibus.*

EX.

EXPOSITIO

Sponsa in Cantico Canticorum, Christi Sponsi, pulcherrimi, consortium ambiens, & ab eo amari unicè desiderans, seipsam unâ atque eâdem verborum serie, de nigredine & venustate commendat: *Nigra sum, inquit, & formosa Filia Jerusalem, sicut Tabernacula Cedar, sicut pelles Salomonis.* Cant. i. 4. At, ô Sponsa, nonne nigredo potius esset à te silentio supprimenda, quæ ipsam pulchritudinem obfuscat, & decorem corporis ex amœno colore & debità membrorum proportione consurgentem non parùm extenuat? Color atter in fœmina apud Æthiopes forsitan habetur in precio; sed Sponsa in Candidorum regione nata, quo pacto colorem nigrum cum pulchritudine junctum, in sui laudem commemorat? Verùm enim vero, si rem penitus inspiciamus, haud erit difficilis expositio, eùm Sponsa de diversis sermonem instituat; quando nimirum de corporis nigre-

gre-

gredine, ac de mentis pulchritudine se
deprædicat: tanquam si diceret: Corpo-
re quidem sum nigra & squalida; sed
mente pulchra sum & decora, *Sicut ta-
bernacula Cedar*, seu tentoria Arabum,
quorum Cedar Ismaëlis Filius, Pater ex-
titit; quæ cum identidem locum mu-
tent & per deserta ac invia ferantur, fo-
ris coriaceâ & subnigrâ pelle squallent;
intus autem divitias & elaboratam pul-
chritudinem continent. *Et sicut pelles
Salomonis* seu tentoria foris deformia,
intus formosa sunt; dum magnam auri,
argenti & gemmarum copiam, & im-
mensam cortinarum pulchritudinem,
atque ipsum Regem Salomonem intus
quiescentem, vilibus sagis & ciliciis co-
operiunt; ita ego, ait sponsa, *Nigra sum,
sed formosa.*

*Reverendissimi, & Admodum Reve-
rendi Domini Confratres*, Anima sancta,
anima justî, anima Sacerdotis, Sponsa
est Salvatoris: quæ ut Sponso cœlesti
placeat, *Nigra sit & formosa*; Nigra in
corpore, sed candida in anima; fulca in
veste, sed formosa in mente; atra operi-
mento

mento membrorum corporis ; sed pulchra ornamento morum & virtutis ; *Sicut tabernacula Cedar & pelles Salomonis.* Atque hoc ipsum est, quod Canon nonus Confraternitatis nostræ celeberrimæ præscribit : ut scilicet mores & vita eam pulchram, justam, sanctamque reddant ; & nigredo vestis ac modestia cultûs, veluti operimentum virtutis, ac murus sanctitatis, eandem contegant, tueantur atque conservent. Quod utrumque, ut prompto, libentique animo, & corde toto amplectamur ; auctoritates & rationes solidas tam de vestibus, quàm de moribus, producemus.

C A P U T I.

DE VESTIBUS.

Prima Encomii Sponsæ pars est, nigredo : *Nigra sum*, inquit. Laudem hanc meritò sibi quoque Confraternitas nostra laudabilissima vindicat. *Nigra sum* : id est : *Habitu utor, nigro, communi, simplici, honesto & modesto* : quena-
admo-

admodum status sacerdotalis ac pasto-
ralis exigit; & Canon præsens exposcit
ne verò quisquam ab eo unquam defle-
ctat, Divinorum eloquiorum oracula,
Conciliorum Oecumenicorum decreta,
Sanctorum Patrum monita, & rectæ ra-
tionis argumenta, quæ jungimus,
seriò ac sedulò expendat.

§. I.

*SACRÆ SCRIPTURÆ
ORACULA.*

Si verbi divini Codices pervolvamus,
Exempla Christi, quæ moveant, Aposto-
lorum monita, quæ doceant, & Pro-
phetarum minas, quæ terreat, atque à
luxu & vanitate vestium deterreat, in-
veniemus.

I. Quid enim obsecro, Dominus &
Salvator noster, tum per se docuit, tum
per Apostolos suos sæpius ingessit, quam
mundi gloriam spernere, fastum sæculi
calcare, vitæ superbiam fugere, super-
flua resecare; & paupertatem spiritus ex
animo

animo sectari ? Ut verò doctrinam hanc suo firmaret exemplo ; ipse nasci voluit in stabulo, reclinari in præsepio, pannis involvi, ac vitæ totius decursu, domo, lectulo, omnique ferè humano solatio destitui. *Vulpes, inquit: foveas habent, & volucres cœli nidos, Filius autem hominis, non habet, ubi caput reclinet.* Matth. 8. Si verò hæc amplexus est Dominus, quid faciet servus ? si hæc Sacerdos summus, quid infimus & minister ejus ? Tu ipse, Sacerdos Altissimi, fer sententiam : an non quò longiùs ab illustriſſimo hoc perfectionis omnis prototypo in vestitu, domo, supellectile recedis ; eò omnis sanctitatis speculo dissimilior, & mundo, ejusque affeclis conformior evadis ?

2. Præclarè sanè modestiam hanc à Christo hausere Apostoli, eamq; ad posterios suos, tum verbo, tum exēplo transmisere : *Habentes, inquit eorum unus, alimenta & quibus tegamur, his contenti simus* 2. Tim. 6. 8. *Quibus tegamur* ait Apostolus, non quibus gloriemur, & efferamur, cūque hoc exigat à sæculari-

L

lari-

laribus , quid à sacerdotibus Dei ministris requiret ? Profectò idem Doctò gentium ; dum Timotheo Ephesino Episcopo [sub quo & Sacerdos comprehenditur] morum præcepta tradit ; inter cætera , eum esse *Ornatum* desiderat .
 1. Tim. 3. hoc est , habitu honesto & modesto , qui virum gravem deceat , exornatum , ut S. Chrysolom. hom. 8. in Epist. 1. ad Tim. explicat : *Habitu* [Apostolus] profectò *tunicam undique honestam compositam* , significare voluit . *Ornatum* , non *exquisitum* intelligas , sed *moderatum* ; hic enim ornatus habitus est , ille autem *foedus* , seu ut S. Hieronymus ad Oceanum , exponit , *moribus compositum* ; qui in motu , incessu , habitu , & sermone decorum servet ; quo etiam per corpus , animi moderatio & temperantia elucescat . *Amictus enim corporis* , & *risus dentium* , & *ingressus hominis* , nuntiant de illo . Eccl. 19. 27. Quia videlicet sicut immoderatus risus levitatem , ac pompaticus incessus arrogantiam & superbiam , ita exquisitus corporis cultus utrumque indicat & significat :

cat : velut optimè notat Clemens Alexandrinus 3. Pædag. C. 11. *Quemadmodum ait fumus ignem , bonus autem color , bonusque pulsus sanitatem , ita etiam talis qui est apud nos amictus , indicat , qualis sit nostrorum morum constitutio.*

3. Nec minæ propheticæ in transgressores modestiæ defunt , primo enim minatur Sophonias c. 1. 8. vaticinans : *Et erit in die hostiæ Domini , visitabo super omnes , qui induti sunt veste peregrinâ.* Impleta est prophetia hæc ad litteram , quando *in die hostiæ* , id est tempore excidii Hierosolymitani , quo urbs hæc à Chaldæis velut victima mactata est , Judæi veste peregrinâ gentilium , Ægyptiorum , Philistæorum Ammonitarum & Tyriorum induti , in pœnam levitatis & curiositatis suæ visitati & everfi sunt , Implebitur verò tropologicè hoc vaticinium in Sacerdotibus ac Pastoribus Animarum , quando *in die hostiæ* , in die judicii extremi , *Visitabit Dominus super omnes , qui induti fuère veste peregrinâ* , sive à statu suo alienâ ,

L 2 dum

dum non instar Clericorum Deo sacra-
torum ; sed hominum mundanorum ,
non instar Sacerdotum , sed militum
aut officialium bellicorum, vestitu colo-
rato , variegato , aureisque lemniscis di-
stincto , statûs sui sanctitatem dehone-
stârunt :

Si vero mysticè interpretari velimus :
vestis nostra Christus est , quam in bap-
tismo assumpsimus , secundum illud A-
postoli ad Gal. 3. 27. *Quicumque in
Christo baptizati estis , Christum indu-
istis.* Et ad Ephes. 4. 24. *Induite novum
hominem , qui secundum Deum creatus
est , in justitia & sanctitate veritatis , &
ad Coloss. 3. 12. Induite vos ergo sicut
electi Dei viscera misericordie , benigni-
tatem , humilitatem , modestiam.* Jam
vero , quod si nos non vestem Sacerdo-
tis Christi , sed victimæ orci , non servi
Dei , sed mundi & Diaboli insignia cir-
cumferamus ; si pro misericordia crude-
litatem , pro benignitate asperitatem ,
pro humilitate superbiam , pro modestiâ
fastum , & luxum vestium induamus ,
an non veste peregrinâ Cacodæmonis
ami-

amicimur? Absit, absit, Domini Confratres. *Sed induimini Dominum nostrum Iesum Christum* Rom. 13. 14. ejusque simplicitatem, humilitatem, a modestiam : qui enim virtutibus hisce spretis vitia contraria assumit, Antichristum induit.

His deinde accedit, Amos Prophetæ Comminatio, vanitatum sectatoribus horrendum vae intentantis, *Vae inquit, qui opulenti estis in Sion & confiditis in monte Samaria. Optimates [Ecclesiæ] Capita populorum ingredientes pompaticè domum Israël; qui dormitis in lectis eburneis, & lascivitis instratis vestris bibentes vinum in phialis, & optimo unguento delibuti, & nihil patiebantur super contritione Ioseph.* Amos c. 6. v. 1. Heu! quam timendum est, ne qui in mystica Sion, id est in Ecclesia Christi, opibus affluunt, vino, crapulæ & voluptatibus se dedunt, pompas sæculi ambiunt, mundi cultum luxumque requirunt, & quod inde sequi assolet, immisericiordiæ vitio laborant, & contritione id est ærumnas populi publicas, & pri-

vatas non curant, Quam inquam, timendum est, ut audiant quod per Prophetam eundem Dominus jurat : *Juravit Dominus, detestor ego, superbiam Jacob, & domos ejusmodi [magnificas] & tradam civitatem cum habitatoribus suis l. c. Assyriis eorum hostibus v. 8.* Quam meritò timendum est, ut hujusmodi aliquando pœnitentiam nimis feram agant, & præ angustia spiritus ingemiscentes dicant, *Quid nobis profuit superbia aut divitiarum jactantia, quid contulit nobis? transierunt omnia illa tanquam umbra & tanquam nuncius præcurrens Sap. c. 5.*

§. II.

CONCILIORUM OECUMENICORUM DECRETA.

Librorum divinorum oraculis luxum vestium damnantibus, varia Conciliorum Oecumenicorum Ecclesiam universam representantium Decreta adstipulantur, quæ sæpe numero decentem

centem vestitûs culturisque modum non sine pœnis in transgressores additis Clero præfigunt.

Concilium Nicanum 11. Anno 788. celebratum Canone 2. decernit sequentia, *omnis ornatus corporeus, est à sacerdotali ordine alienus, Episcopus ergo & Clericos, qui se splendidis & insignibus vestibus exornant, corrigere oportet: sin autem permaneant, supplicio tradi: similiter & eos, qui sunt unguentis delibuti. Et si inventi fuerint aliqui, qui vili modestoque habitu indutos irriserint pœna corrigantur: à superioribus enim temporibus omnis vir sacerdotalis cum moderato & honesto indumento versatur.*

Concilium Agathense Anno 506. habitum Canone 20. sancivit: *Clerici qui comam nutriunt [quid dicturum fuisset de iis presbyteris, qui cum prolixo capillitio ficto, ad ipsum Altare sacrosanctum accedunt] ab Archi-Diacono, etiam si noluerint inviti detondeantur: vestimenta vel calceamenta etiam eis, nisi que religionem deceant, uti, aut habere non liceat.*

Concilium Matisconense Anno 581. collectum Canone 3. statuit : ut nullus clericus sagum, aut vestimenta secularia, nec nisi qua religionem deceant, induere presumat. Quod si post hanc definitionem Clericus, aut cum indecenti veste aut cum armis inventus fuerit, à Seniore ita coerceatur, ut triginta dierum inclusione detentus aquâ tantum & modico pane, diebus singulis, sustentetur.

Synodus Quinisexta Canone 27. ordinavit ut nullus eorum, qui in Cleri Catalogum relati sunt, vestem sibi non convenientem induat, neque in civitate degens, neque NB. iter faciens, sed utatur vestibus, qua clericis attributa sunt, si quis autem tale quid fecerit, una septimana à segregetur. Omissis aliis quam plurimis quæ brevitatis gratiâ præterimus Conciliis antiquioribus, novissimè.

Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 6. sic definit, oportet clericos vestes suo congruentes ordini semper deferre, ut per decentiam habitus extrinseci, morum honestatem intrinsecam ostendant. Tanta autem hodie aliquorum inolevit
teme-

temeritas, religionisque contemptus, ut propriam dignitatem, & honorem clericalem parvi pendentes vestes etiam deferant purè laicales, pedes in diversis ponentes, unum in divinis alterum in carnalibus -- Unde Concilium pœnam salutarem addit, ut si tales ab Episcopo moniti, sese non correxerint, ab ordinibus, officiis, ac beneficio, suspensi, etiam fructibus ac redditibus priventur.

O sacer rigor! ô sancta cleri veteris disciplina! ô salutaria conciliorum universalium decreta! utinam à moderno Clero, summo, medio, infimo, absque respectu personarum, servaremini, aut servari juberemini! ô salutares Canones antiqui, utinam hoc ævo quibusdam in locis, cum magno Ecclesiæ damno in desuetudinem non abiretis! & siquidem fortassis id accidat, alibi in aliis, at non hîc in membris laudabilissimæ nostræ Confraternitatis.

§. III.

SANCTORUM PATRUM MONITA.

PAGinis sacris conciliisque Oecumenicis sancti patres & Ecclesiae Doctores, unanimi consensu, suffragantur, & luxum, ac vanitatem vestium; in Clero praesertim lingua, & calamo acriore perstringunt. Hos inter.

S. Chrysostronus monitum illud Ecclesiastici explanans: *in vestitune glorie ris unquam* cap. 11. 4. Homil. 2. in Epist. 1. ad Timotheum hac ratione discurret. *In amictu vestium ne glorieris: nam tinea ubi pretiosiora illa invaserint indumenta, hujus te gloria voluptate privabunt, vides quam incerta, quamque instabilis sit haec vitae praesentis gloria: gloriantur in re, quam vermes & gnunt & perdunt.*

Idem Homil. 30. in Epist. ad Romanos: *Deposito, inquit vilis faeni onere [hoc enim est vestium sumptus] ornatum accipe*

accipe cœlestem virtutum. Hic est Ecclesia (& Ecclesiasticorum) ornatus , ille theatrorum ; hic est cœlis dignus , ille equis & mulis : ille & mortuorum corporibus circumdatur , hic in solâ splendet animâ , in quâ habitat Christus. S. Augustinus serm. 8. de verbis Apostoli scribit. Exterioris hominis ornamenta , quanto magis appetuntur , tanto sunt interioris majora detrimenta ; quanto autem minus appetuntur , tanto magis moribus pulchris homo adornatur. Quare ad modestiam cultûs hortatur , ita ut excessus pariter & defectus evitetur , nam lib. de vita beata idem S. Doctor ait : Modestia utique dicta est à modo , & à temperie temperantia , ubi autem modus est atque temperies , nec plus est quicquam nec minus. Medium itaque Clericis tenendum , sita namque in medio virtus , vitium ad extrema rejicitur , ut ea devitent ac fugiant , scilicet & quæsitam venustatem & inamœnam speciem , pœdorem & horrorem insignem ; quamvis in hoc pauci , in illo plures excedere notentur.

Clerici igitur luxum & sordes pariter devitent quod de S. Bernardo referri solet: *In vestibus semper ei paupertas placuit, sordes nunquam.* L. 3. vitæ c. 2.

Verum antiqua est mellei hujus Doctoris querela, quam in Epistola sua 42. hisce verbis insinuat, *Cernitur in nonnullis Sacerdotibus vestium cultus plurimus, virtutum aut nullus aut exiguus: quibus ego si rememorem illud apostolicum: non in veste pretiosa: 1. Tim. 2. vereor ne indignentur.*

Labem hanc suæ etiam ætati inustam gemit & aculeatâ oratione pungit S. Hieronymus Epist. 22. *Omnis inquit his cura de vestibus, si benè oleant, si pes laxa pelle non folleat: animus verò, qui in primis curis esse debuit, ponitur in postremis.*

Sed dicunt aliqui [ut observat & sibi vet obicit laudatus ante S. Bernardus l. 3. de conscientia c. 5.] *Num de vestibus cura est Deo, & non magis de moribus? At formâ hæc vestium, deformitatis mentium & morum est indicium, quid enim sibi vult, quod Clerici aliud esse,*

esse, aliud videri volunt? id quidem minus castum minusque sincerum; nempe habitu milites, quasi clerici, actu neutrum exhibent: nam neque pugnant ut milites, neque ut clerici evangelizant, cuius ordinis sunt? cum utriusque esse cupiunt, utrumque deserunt utrumque confundunt: unusquisque inquit Apostolus in suo ordine resurget: isti in quo? An qui sine ordine peccaverunt, sine ordine peribunt? ut igitur hoc infelicitatis præcipitium devitet Christi Sacerdos, & quivis alius Clero Ecclesiæ adscriptus; serid cogitet, secumque perpendat, quantum hæc pomparum sæculi affectatio statûs sui sanctitati repugnet; quamque indignum & turpe sit, illum, quem gloriari nullatenus decet, nisi in Cruce Domini nostri Jesu Christi Gal. 6. mundanæ gloriolæ auram ex vano aliquo exteriori apparatu venari.

§. IV.

RATIONUM MOMENTA.

QUOD si Sacerdotem nonneminem (neminem ex nostrâ *Confraternitate* futurum confidimus) usque adeo vanitatis studio abreptum reperire sit, ut eum nec verbi divini oracula, nec Conciliorum generalium sancita, nec Patrum sanctissimorum fulmina percellant ac moveant, is valida saltem rationum momenta ad rationis trutinam revocet, si forsan pondere suo ad modestiam nonnihil inflectant resistentem.

Rationem primam vel ab ipsa indumentorum naturâ ac fine desumere licebit: vestimenta enim data sunt, tum in erubescentiæ, tum in infirmitatis humanæ remedium. Ac primo quidem nobis fuerunt in subsidium erubescentiæ concessa, quoniam corpora nostra, adversus animam rebellantia, & contra voluntatem hominis in turpes se motus efferentia, debuerunt, ut sine rubore
in

in unum multi viveremus, indumentis operiri: ut ex Genesi liquet, ubi post transgressionem de parentibus protoplastis dicitur: *Cumque cognovissent se esse nudos, consuerunt folia ficus, & fecerunt sibi perizomata.* Gen. 3. 9.

Deinde vestimenta sunt nobis propter indigentiam prærogata: quia nimirum æstu fatigati, & frigore afflicti, & imbribus & nivibus, & grandine ac pruina, & aliis inclementiis verberati, debuimus indumentis veluti medicamentis foveri & veluti armis ab ictibus fervorum nostrorum, qui propter peccatum in nos insurrexerunt, utcunque defendi.

Ex his statim, ut facile cuivis patet, consequitur, indumentum esse veluti infamiae notam, miseriae & infelicitatis insigne: si enim in fidelitate erga Deum Dominum nostrum perstitissemus; nec corpus contra rationis imperium in turpes motus profiliret, nec nos molestia rerum naturalium invaderet, unde nec necessitas vestimentorum accederet aut urgeret. Quid hinc denique inferemus

&

& concludemus? hoc sane, indumenta exquisitiora parare, & ex illis aut oblationem, aut honorem quærere, esse manifestè à lege divinâ exorbitare, atque ab honesto fine, propter quem sunt instituta, deficere, quid enim est in re probrosâ gloriari? nisi furis instar ad furcam damnati, de resti collo injectâ sese inaniter ostentare ac triumphare.

ALTERA Ratio maximi sanè momenti ad luxum vestium, aliarumque rerum fugiendum, potenter impellens est, quod bona Ecclesiastica Sacerdotibus superflua, atque in usus superfluos ac vanos insumpta, sint *res alienæ*, bona pauperum, *Patrimonium Christi*, *Res Dei*. ut clarè testantur Concilium Antiochenum, Toletanum, Aquisgranense, Lateranense, ac Tridentinum sess. 25. de reformat. Item SS. Ambrosius Augustinus, Hieronymus, Prosper, Isidorus Pelusiota & alii quàm plurimi, ac proinde inferunt, ea bona, non in superflua, vana noxiâque esse insumenda; verum in usus pios & proficuos Ecclesiæ Dei ac pauperibus: qui secus fecerint,

eos

eos esse fures, sacrilegos, & Raptores, asseverare non dubitant. Omissis brevitate gratiâ aliis, unum audiamus Doctorem mellifluum Epist. 2. ad Fulconem Canonicum Lugdunensem ita scribentem: *Dignum est inquit ut qui Altari deservit, de Altari & vivat, conceditur ergo tibi, ut si benè deservis, de Altari vivas, non autem, ut de Altari luxurieris, ut de altari superbias, ut inde tibi compares fræna aurea, sellas depictas, calcaria de argentata, varia griseâque pellicea, denique quidquid præter necessarium victum & simplicem vestitum de Altari retines, tuum non est, rapina est, sacrilegium est.*

Idem S. Doctor Epist. 42. ad Henricum Senonensem ArchiEpiscopum c. 2. scribit. *Clamant nudi, clamant famelici, conqueruntur & dicunt: dicite Pontifices, in fræno quid facit aurum, nunquid aurum à fræno repellit frigus aut famem? nobis frigore aut fame laborantibus quid conferunt tot mutatoria, vel extensa in perticis vel plicata in manticis? nostrum est quod effunditis; nobis crudeliter sub-*
tra-

trahitur, quod inaniter expenditis: & nos etiam Dei plasmatio, & nos Christi sanguine redempti sumus, nostris necessitatibus demitur, quidquid accedit vanitatibus vestris. Hæc quæ S. Bernardus sincerè confidenter & cordatè scribit Archi-Episcopo, quilibet Sacerdos, quem conscientia propria accusaverit, facile sibi adaptaverit.

His verò ritè perpensis, quis erit vel adeo insipiens, & præposterus, ut quod ordinatum est, in erubescentiæ & indigentia remedium, vertat in signum honoris & gloriæ, vel adeo iniquus & inhumanus, ut pauperibus dedita ac necessaria, in usus superfluos vanosque convertat? præsertim si consideret; quod, sicut de reliquis omnibus, ita etiam de bonorum temporalium usu atque expensis, supremo Judici rationem strictam redditurus sit, idque ut ipsemet edixit usque ad novissimum quadrantem.

§. V.

DE MATERIA FORMA ET
Colore vestium Clericalium.

Quandoquidem tot authoritatum & rationum momentis à luxu fastuque vestium deterremur, isque in tribus potissimum versetur, scilicet materiâ, formâ & colore, dispiciamus si placeat, quænam in his observanda, cavendaque videantur.

Materia vestis clericalis, lanæ plerumque sit, non bombycina aut serica, nisi fortè hanc exigeret singularis quædam Personæ illustris aut dignitatis magnæ ratio, cui modum statuet ingenuæ mentis decus, ac devota modestia; quæ supra sortem assumi, nihil omnino patietur; ita ut nihil in eâ lautum sit ac molle, nihil artificio exquisito structum, nihil umbilicis tumidum, nihil folicante copiâ superfluum, nihil ad sæculi elegantiam compositum; quivis enim vel in materiâ, vel in pretio ac nitore

tore excessus, potius ad probrum & dedecus, quàm ad splendorem & dignitatem facere videtur, cum omnibus à naturâ insitum sit, ea odisse ac damnare, quæ seu à personâ, seu à statu aliena judicantur.

Forma servetur laudabili cleri consuetudini ac dignitati consona & debita, qualis est oblonga & *TALARIS*, ea enim ex primæva Ecclesiæ institutione, ex Sanctorum Patrum placitis, ex Sacrosanctis Conciliorum Lateranensis sub Innocentio II. & Tridentini sess. 22. c. 1. de reform. Decretis introducta, laudata, confirmata, totque sæculorum usu comprobata, ac passim in Italiâ, Hispaniâ, Galliâ, Lusitaniâ, aliisque Regionibus usitata fuit. Hæc auctoritatem & reverentiam Sacerdotibus, atque Animarum Pastoribus conciliat; hæc jam olim à S. Basilio commendata fuit. Epist. 1. ad Grego. ubi ait. Tunica seu vestis *Talaris* cinctu appressa sit corpori & astricta: hæc dignitatem & sanctitatem sacerdotalem illis assidue ob oculos ponit, atque in officio continet, ne

modestiae limites transiliant; hæc tonsuræ præsertim & *Corona* [cujus pro dolor! hæc tempestate quosdam pudor occupat] aliisque insignibus clericalibus sociata, instar lorice est & galeæ salutis, quâ Ecclesiastici tanquam cataphracti Christi milites, contra quasvis mundi illecebras & tentationes tuti, securique procedant, ita ut nec mundus illos allatrare, nec quicquam pudori aut virtuti adversum ab iis efflagitare vel eblandiri præsumat; & quamvis id impudenter attentaret, ipsi tamen præfidiis hisce muniti, nisi frontem omnino exuerint, aut verecundiæ repagula penitus perruperint, indecorum quidpiam perpetrare non audebunt sacro horrore perculsi, ut experientia ipsa comprobat. Quare parum laudandi sunt illi, qui non clericali, sed sæculari curtoque habitu utuntur, non sine nævo aliquo aut probro sui ordinis: Quis enim Clericum, quis sacris initiatum agnoscat, in veste breviori & concisa quæ vix genua contegat? quis in thorace caligisque nudis, qualis etiam conjugato usui esse possint? nemo certè

certè, nemo unus, omnium, Clericum esse pronuntiârit, qui solis oculis credat: quî enim pronuntiaret? sanè ut ex velle-re ovis, & è plumis volucris, ita ex veste Clericus agnosci debet. Unde meritò laudabilis *nostra Confraternitas* optat ac desiderat, ut omnia ejus membra, de-centem hanc & convenientem *oblongam Talarémve* vestis formam suscipi-ant.

Color niger sit, *Nigra sum sed formo-sa* ait Sponsa l. c. Antiquitus Esseni, qui formam quandam religionis habue-runt, soliti sunt, ut ait Josephus albatî incedere; existimantes colorem hunc animi candorem, lætitiâque demon-strare. Verùm quia hic color Dynasta-rum erat proprius, omnium rerum abundantîâ, lætitiâ, gloriâ, felicitate florentium, sacro Clericali ordini visus est minùs esse consentaneus.

Quare niger hic color placeat, atque in ulu apud Clerum constanti remane-at; quem jam olim Clerici amplexi sunt, teste S. Athanasio, ac per tot sæculorum decursus ad Nos pervenit. Quin & ipse
S.

S. Augustinus fuscam vestem, quam nigellam vocat, fuisse insigne continentiam profitentium indicat. Color hic modestiæ significandæ opportunus, index est luctûs & pœnitentiæ. Visum est, ait *Petrus Gluniacensis*, ad S. Bernardum scribens, magnis Patribus illis, nigrum colorem, magis humilitati, magis pœnitentiæ, magis luctui convenire; Clerici enim mundo mortui, soli Christo Domino nostro vivunt & serviunt. Unde S. *Joannes Climacus* gradu 7. col. 2. ait: Ipsum quoque indumentum tuum te ad exercitium luctûs hortatur: omnes enim qui mortuos lugent, nigris vestibus operiuntur. Idem confirmat S. *Hieronymus* in Epist. ad Marcellam & alibi, dum vestem fuscam seu pullam, mundo mortuis in usu fuisse insinuat.

Reverendissimi, Admodum Reverendi Domini Confratres; quidquid aliî, minùs laudabiliter faciant, Nos à majorum consuetudine non degeneremus; materiam formam, colorem vestis à scripturâ sacra, Conciliis ac patribus commendatam constanter usurpemus:

hâc

hâc ratione auctoritatem , reverenti-
amque Ordinis Ecclesiastici probè tue-
bimur , nec non , humilitatis, modestiæ,
luctûs , mundique contemptus speci-
men cunctis ad ædificationem exhibebi-
mus : atque à tentationibus ac vanitati-
bus mundi securi munitique persiste-
mus.

C A P U T II.

D E MORIBUS SACERDOTA- LIBUS.

Altera Encomii Sponsæ pars est ,
quòd licet nigra exterius videatur,
simul tamen sit *formosa* interius : id
quod omnibus quoq; & singulis mem-
bris suis optat & vovet *Confraternitas*
nostra: Nigra sint vestibus, formosa
moribus, quibus non mundo, sed Deo
& proximo propter Deum, placere stu-
deant.

Mores ejusmodi Clero dignos præ-
scribit & exigit à Sacerdotibus & vel
maximè ab Animarum curatoribus .
Con,

Concilium Tridentinum sess. 22. c. 1. de reform. ubi ita loquitur : *Sic decet omnino Clericos in sortem Domini vocatos, vitam, moresque suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque rebus omnibus nil nisi grave moderatum ac Religione plenum prae se ferant: levia etiam delicta, quae in ipsis maxima essent, effugiant, ut eorum actiones cunctis afferant venerationem.*

Idem sess. 24. c. 12. de reform. monet. *Vestitu insuper decenti, tam in Ecclesiâ, quàm extra assidue utantur: ab illicitis venationibus, aucupis, choreis, tabernis, lusibusque abstineant, atque eâ morum integritate polleant, ut merito Ecclesia Senatus dici possint.*

Ut autem ea, quae laudabiliter sancita sunt, effectum sortiantur, Idem Concilium Episcopis praescribit; ut & ipsimet morum exemplo praeluceant, & subditorum mores distortos emendent; Et primo quidem sess. 25. in Decreto de reform. c. 1. sic legimus: *Episcopi imprimis ita mores suos componant, ut reliqui ab eis, fragilitatis, modestia, continentia,*

ac quæ Nos tantopere Deo commendat
 sanctæ humilitatis exemplar, petere pos-
 sint. Quapropter exemplo Patrum nostro-
 rum in Concilio Carthaginensi, non solum
 jubet, ut Episcopi modestâ suppellectili
 mensâ ac frugali victu contenti sint, ve-
 rum etiam in reliquo vita genere, ac tota
 ejus domo caveant, ne quid appareat,
 quod à sancto hoc instituto sit alienum,
 quodque non simplicitatem, Dei zelum,
 ac vanitatum contemptum præ se ferat.

Si hæc à magnis Episcopis & Diocæ-
 sium ampliarum Præsulibus, quid à Sa-
 cerdotibus ac Pastoribus inferioribus
 Synodus sancta requiret? Illa sane de
 his quoque sensum suum mox subtexit,
 inquiens *Quæ vero de Episcopis dicta
 sunt, eadem de quibuscunque beneficiis
 Ecclesiastica obtinentibus, pro gradus
 sui conditione, observari decernit.*

Pro correctione vero subditorum ea-
 dem Synodus Episcopis injungit se-
 quentia sess. 14. in præmio Decreti de
 refor. *Cum proprie Episcoporum munus
 sit subditorum omnium vitia redarguere,
 hoc illis præcipue cavendum erit, ne Cle-*

rici

rici praesertim ad animarum curam constituti, criminosi sint, neve inhonestam vitam ipsis conniventibus ducant: nam se eos pravis & corruptis moribus esse permittant, quo pacto laicos de ipsorum vitiis redarguent? monebunt proinde Episcopi suos Clericos in quocunque ordine fuerint, ut conversatione sermone & scientia, commisso sibi Dei populo praecant, memores ejus quod scriptum est: Sancti estote quia & ego sanctus sum Levit. 11. & juxta Apostoli vocem I. Cor. 6. nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium eorum, sed in omnibus exhibeant se, sicut Ministros Dei, ne illud Propheta dictum impleatur in eis: Sacerdotes Dei contaminant sancta & reprobant legem. Ezech. 22. Sophon. 3.

Quod si haec à Conciliis Decreta, tum ab Episcopis tum à Clericis sanctè serventur, hoc pacto ut ait S. Bernardus Epist. ad Henricum Archi-Episcopum Senonensem. Erit honorabile ministerium eorum, illudque honorificabunt, non cultu vestium, non equorum fastu, non amplis aedificiis, sed ornatis moribus, stu-

diis spiritualibus , operibus bonis. Deinde Deo sibi que commisso populo Deum timenti placebunt , licet mundo ejusque vanitatibus ac illecebris deditis , fortasse displiceant , ut rectè l. c. Doctor mellifluus monet. *Tu inquit Sacerdos Altissimi , uni ex his placere gestis ? mundo an Deo ? Si Mundo , cur Sacerdos ? si Deo , cur qualis populus talis Sacerdos ? nam si placere vis mundo , quid tibi prodest Sacerdotium ? non enim potes duobus Dominis servire : qui autem vult amicus esse mundi , inimicus Dei constituitur. & Propheta : Deus inquit dissipabit ossa eorum qui hominibus placent , confusi sunt quoniam Deus sprevit eos. & Apostolus Si hominibus placerem Christi servus non essem.*

His ita quasi in genere de moribus Ecclesiasticorum declaratis atque expositis , desideratis fortasse , Reverendissimi , Admodum Reverendi Domini , ut quædam de Moribus Clero dignis enucleatiùs , atque in particulari proferamus , & in memoriam revocemus , quo quilibet in eorum studium alacriori mente

mente incumbat. Si id placeat prænotandum & recolendum ex Doctore Angelico 1. 2. q. 58. a. 1. *Quod mos duo significet, consuetudinem scilicet & inclinationem naturalem, aut quasi naturalem, ad aliquid agendum. Deinde quod consuetudo, quodam modo vertatur in naturam, inclinationemque naturalissimam efficiat.* Atque inde virtus moralis à more nomen traxit, ex quâ D. Thomæ expositione liquet, mores Ecclesiasticos, aliud haud esse quàm consuetudines & inclinationes ad rectè agendum juxta statûs sui exigentiam, sive virtutes morales, ad Cleri perfectionem requisitas, eumque ad actiones Ecclesiasticas pias, virtuosas, sanctasque inclinantes, quales censentur sequentes.

I. Prima virtus, mos, consuetudo, Inclinationo Sacerdote aut Clerico digna & ante omnia necessaria est *CASTITATIS*: sine quâ cuncta ejus opera luto infixa & sordibus quodammodo conspurcata sunt. Hæc autem inclinatur i. ut Clericus non solum corpus à pollutione carnali custodiat, verum etiam Animam

concupiscentia carnali mundam conservet. 2. inclinatur in media puritatis, qualia sunt victus parcitas, cultus vilitas, corporis incommoditas, & fuga loci ac temporis impudicitiae opportuni: deinde sensuum omnium, visus in primis & tactus, diligentissima refrigeratio, cordisque à vanitatum illecebris, cogitationibus & delectationibus subtractio: denique Christi Domini, Beatissimae Matris ejus, Apostolorum plurimorumque Episcoporum & Sacerdotum sanctitate illustrium in angelica puritate imitatio.

II. Secunda Virtus, Mos, Consuetudo & Inclinatio Clerici, priori subserviens, & quasi Anima Cleri est *PIETATIS ac verae devotionis*; quae precibus, psalmis, hymnis Dei laudibus & alloquiis jugiter insistere, & meditationibus contemplationibusque rerum caelestium divinarum & aeternarum sedulo vacare delectetur & inclinetur: *Gustato enim spiritu desipit omnis caro*, ut ait S. Bernardus, cui consentit S. Gregorius discurrens: *Qui terrenarum rerum amore*

more vincitur in Deo nullatenus delectatur. Esse quidem sine delectatione Anima nunquam potest: nam aut infimis delectatur, aut summis: & quanto altiori exercetur ad summa, tanto majori fastidio torpescit ad infima: quantoque acriore cura inardescit ad infima, tanto tepore damnabili frigescit à summis: utraque enim simul & equaliter amari non possunt.

III. Tertia Virtus, Mos consuetudo & inclinatio Clero digna utrique præcedenti opem ferens viresque ministrans est *Temperantia, Abstinencia & Sobrietatis*, quæ eum inclinât, ut affectiones & passiones internas, motus & actiones externas, intellectum & voluntatem, linguam, victum, vestitum, somnum, aliâque secundum rectæ rationis & virtutis præscriptum moderetur; omnia in mensurâ, numero & pondere ordinet, iuxta dispositionis divinæ exemplum: ita ut, quemadmodum S. Albertus M. in paradiso suo loquitur, *Omnis actio nostra, mores & vita sit mensurata, numerata, & ponderata: Hoc est in virtute patris, cui mensura, in virtute filii, cui*

M 4 numerus,

numerus, in virtute Spiritus sancti, cui pondus adscribitur: Omniaque sine superfluitate, sine inordinatione, sine inquietudine & perturbatione à nobis peragantur.

IV. Quarta Virtus mos, consuetudo & inclinatio omni Clerico & Sacerdoti apprimè conveniens est *HUMILITATIS*, exemplo Christi Domini Sacerdotis summi, verbo & exemplo eum docentis: *discite inquit, à me, quia mitis sum & humilis corde*, Matth. 12. Hæc virtus virum Ecclesiasticum inclinet, ut vilitatem, fragilitatem, & nihilum suum identidem sibi ob oculos ponat, gloriam sibi exhibitam contemnat, nec exhibendam appetat, nullum omnino nisi se solum spernat, nulli penitus se anteponat, intimè penetret, quod per se nullam tentationem vincere, nullum opus bonum sine gratia Dei, exercere valeat, infimum locum & officium quantum fas est, quærat, Deo, non hominibus, unice placere desideret, potius subesse quàm præesse eligat, soli Deo gloriam omnem tribuat, se verò despici
&

& contemni ex animo appetat & gaudet, Christi Domini sui exemplo: *Qui proposito sibi gaudio sustinuit Crucem confusione contempta.* Hebr. 12. 2. Hac viâ *Humilitatis* Magistro Jesu Christo crucifixo similis & concors evadet, ac requiem Animæ suæ inveniet.

V. Quinta Virtus, Mos, consuetudo & inclinatio Sacerdotis Ecclesiastici est *Mansuetudinis*, quæ eum inclinet ac moveat, ut propter illatas sibi injurias nulla eum amaritudo mentis exacerbet, nullus rancor aut ira eum afficiat, sed omnia æquanimiter sustineat: non irretet, nec irretetur, non noceat nec nocere cogitet, non mordeat, nec mordentes verbis remordeat, sed malis moribus dominetur, & animum Deo quietum semper reservet. Tales enim *Mansueti hereditabunt terram, & delectabuntur in multitudine pacis.* psal. 141.

VI. Sexta Virtus, Mos, Consuetudo & inclinatio Sacerdotis Ecclesiastici est *contemptus mundi* & omnium vanitatum ejus; qui eum inflectat, ut omne Regnum mundi, & omnem ornatum

M s sa-

sæculi despiciat , propter amorem Do-
 mini nostri Jesu Christi, in cujus Clerum
 & sortem transcriptus est , & mundi re-
 bus temporalibus , divitiis , pompis , di-
 gnitatibus , prælaturis cor non affigat ,
 ab amicis sese abstrahat, nec generis no-
 bilitatem æstimet , nec carnis voluptates
 quærat , nec opes appetat , nec culmen
 honoris ambiat , nec sæculi blanditiis
 mulceatur , nec minis potentum terrea-
 tur , nec vituperio aut laude humanâ
 moveatur , sed cum Apostolo , *Omnia*
arbitretur ut stercora ut Christum lucrifaciat. ad Philip. 3.

VII. Septima Virtus, Mos, Consuetudo & inclinatio Sacerdotis Ecclesiastici est *Misericordia* , quæ ex priore oritur , eumque inclinet , ut in dando condonando & supererogando beneficium se exhibeat , buccellam suam solus non comedat , indigentibus pro posse, necessaria subministret , injuriam læsus remittat , non vindicet ; maledictionem pro maledictione non reddat , sed malum in bono vincat , cujusvis necessitatem pro viribus sublevet , secundum Christi
 Sal-

Salvatoris nostri consilium : *Euntes autem discite, quid est Misericordiam volo & non Sacrificium* Matth. 9. & *Judicium sine Misericordia illi, qui non facit Misericordiam.* Jacobi 2. 13.

VIII. Octava Virtus vel maxime necessaria Sacerdoti Ecclesiastico non quidem Moralis sed Theologica est *CHARITAS erga Deum*, quæ eum moveat & inclinet, ut Dominum Deum suum ex toto corde, animâ, mente & virtute diligat, idque non pœnæ metu, aut præmii sivè temporalis sivè æterni Spe, sed solum propter ejus summam & infinitam bonitatem, potentiam, Sapientiam, benignitatem, pulchritudinem, providentiam, & dilectionem erga nos æternam, immensam & fidelissimam: Verum non corde tantum vel ore diligat, sed opere etiam & veritate dilectionem demonstret: ut enim docet S. Gregorius *Probatio dilectionis exhibitio est operis.* Itaque mandata ejus fervet, vota impleat, Deum laudet, revereatur, colat, eique fideliter ex timore serviat, *Qui habet mandata mea & servat ea, ille est,*

qui diligit me, Joan. 14. Et de dilectione Conditoris subjungit dictus S. Gregorius : *Lingua, mens, & vita requiruntur, nunquam est amor Dei otiosus operatur etenim magna si est, si vero operari renuit, amor non est.*

IX. Nona Virtus, habitus, consuetudo & inclinatio Sacerdotis Ecclesiastici est *Charitatis & dilectionis proximi*; quæ eum inclinet & inducat ut proximum suum, amicum & inimicum amet sicut seipsum, id est juxta expositionem Divi Augustini, ut *eum in Deo, ad Deum & propter Deum diligit*, ita ut, sicut unusquisque bonum proprium in corpore & Anima in rebus & honore diligit, sic diligit & proximi: & sicut unusquisque in prædictis omne malum ac damnum odit & fugit, sic pariter & proximi, tam amici, quam inimici, malum oderit & fugiat: nam amantem solum diligere, naturæ est, non meriti, non amantem verò diligere, gratiæ est, & eundem beneficiis ad amorem attrahere perfectionis est. Quare *Sacerdos Christi exemplo, tam amico, quàm inimico in adversis*

con-

condoleat , in prosperis ex corde con-
gaudeat , & gratuletur. Contraria verò
odii signa , veluti remis velisque refugi-
at ; qualia sunt , si cum gravitate mentis
de proximo cogitet , cum tristitia cordis
eum videat , cum amaritudine animi ei
loquatur , aut loqui audiat , bonum ejus
pro viribus impediatur , diminuat , per-
vertat. *Qui non diligit manet in morte.* I.
Joan. 3. 14. Hæc dilectio est genuina
tessera & nota filiorum Dei & discipu-
lorum Christi : *In hoc cognoscent omnes
quòd discipuli mei estis si dilectionem ha-
bueritis ad invicem.*

X. Decima Virtus habitus , consuetu-
do & inclinatio Sacerdoti Ecclesiastico ,
& in primis Parocho necessaria est *Zeli
animarum* ; qui eum inclinat ac permo-
veat ; ut meditationibus sanctis , ferven-
tibus desideriis , lachrymis , orationibus ,
vigiliis , jejuniis , prædicationibus , ex-
homologesibus , consiliis , doctrinâ , at-
que aliis operibus bonis , pro salute ani-
marum laboret ; exemplo Christi Do-
mini , tanto fervore peccatorum con-
versionem , ac bonorum perfectionem

fitientis, quærentis, circumeuntis, su-
 dantis, patientis, atque in Cruce mori-
 entis. Purus hic & sincerus *animarum*
zelus Christi & Apostolorum exemplo,
 Sacerdotem inflectat; ut nec lucrum re-
 spiciat, nec munera quærat; nec com-
 modis inhiet, nec honorem ambiat, nec
 propriam delectationem in zeli actioni-
 bus intendat imò nec labores, nec ærum-
 nas, nec adversitates, nec corpus, nec
 vitam propriam curet; ut plures animas
 Christo lucrifaciat, cum Apostolo asse-
 rens; *Ego autem libentissimè impendam*
& superimpendar ipse pro animabus ve-
stris. 2. Corinth. 12. Quàm verò grata
 Deo accidant hæc zeli opera, testatur
 S. Dionysius Areopagita, S. Chryso-
 stomus, S. Gregorius l. 1. in Ezech. homil.
 12. *Nullum quippe omnipotenti Deo tale*
est sacrificium, quale est zelus animarum.
 Ex quibus operibus, veluti concatena-
 tis, universa Pastoris vita contexta est;
 sive studeat, sive celebret, sive catachi-
 zet, sive prædicet, sive ægros invisat,
 sive Sacramenta administret. O quanta
 Sacerdotis felicitas! quanta seges meri-
 torum!

torum! quot occasiones coronarum cœlestium!

Atque hi præcipui sunt (omissis prolixitatis vitandæ gratia aliis) mores Sacerdote Ecclesiastico, & quovis Clerico digni, ejusque statui in primis convenientes ac necessarii, ut munere suo cœlesti ac propè divino rite perfungatur. Quibus si careat, larva & idolum Sacerdotis & Pastoris est; vel ipso ejus nomine indignus; quibus si clareat, Deo optimo maximo & proximo suo placebit, nomen & omen viri Deo sacrati & sancti sustinebit; maximamque auctoritatem, reverentiam, & fructum animarum ad majorem Dei gloriam reportabit.

Quæ cum ita sint *Reverendissimi, Admodum Reverendi ac Venerabiles Domini*; ut Confraternitas nostra laudatissima, instar Sponsæ in Cantico laudatæ, *nigra sit & formosa*, Deoque ac proximo gratissima, duo explicata Canonis puncta fideliter observare conemur.

I. Decernamus, firmiterque statuamus, habitu nigro, communi, simplici,
ho-

honesto & modesto , ut cœpimus, constanter uti : hoc enim, ut vidimus, à Nobis Scripturæ divinæ oracula exposcunt; hoc Conciliorum Oecumenicorum decreta sanciant; hoc sanctorum Patrum monita requirunt ; hoc rationum momenta valida exigunt atque evincunt. Mundo mortui, foro exempti, ac in Clerum sortemque Domini translati sumus; sæculo & pompis ejus renunciavimus ; quid igitur nobis cum mundo & vanitatibus ejus ? Quid gloria ejus inanis ? quid fluxa ejus delectatio nos titillat ? Sacerdotes Dei sumus servitio ejus mancipati, cur igitur nugas profanas quilibetque non spernimus? Pastores animarum à Deo constituti sumus ; igitur ne ventis & umbris inanissimis nos pacamus. Nunquam induci nos sinamus, ut vel à materia , vel forma, vel colore vestis Clericalis exorbitemus ; nunquam in vestitûs materia aut pretio excedamus ; nunquam formam inusitatam, peregrinam & sæcularem ambiamus , aut curtas conjugatorum vestes portemus ; sed *TALARI* in aliis regnis & Provinciis

cuis

cuius consuetâ, contra tentationes muni-
 ente, reverentiâque debitam concili-
 ante induiti incedamus: Colorem quo-
 que aureum, cæruleum, rubicundum,
 aliôsque sæcularibus familiares, aut mi-
 litares refugiamus, & nigrum luctûs &
 pœnitentiæ indicem, perlibenter geste-
 mus, hoc pacto, Confraternitas nostra
nigra erit, sed formosa, nigra exteriùs,
 interiùs candida & venusta, ac Deo uni-
 cè chara, grata atque accepta.

2. Studeamus *placere non vestibus,*
sed moribus, ut Canon præsens Nos do-
 cuit; qui animam mirificè exornant, at-
 que apud Deum Angelos & Sanctos no-
 bis gratiam conciliant. Mores Clero di-
 gni, sunt actus & virtutes morales, quæ,
 consuetudine & inclinatione acquisitâ,
 ad varia bonorum operum exercitia mo-
 vent, & excitant; quales sunt Castitas
 angelica, unicè Clero necessaria; pietas
 ac devotio tenera; Temperantia, absti-
 nentia & sobrietas exacta; humilitas,
 animique demissio profunda; mansue-
 tudo agnina, verus mundi contemptus,
 misericordia larga ac benefica. Charitas
 in

in Deum flagrans & propè seraphica ,
Charitas in proximum plus quàm pa-
terna & materna, Denique zelus anima-
rum infatiabilis & infatigabilis, exem-
plo Christi Domini Apostolorum, alio-
rúmque Sacerdotum & Clericorum
sanctitate eminentium.

Atque hæc est vestis Sponsæ variegata
& polymita; deaurata & nuptialis; ex
omnium morum optimorum filis virtu-
túmque floribus contexta: quâ si in hora
mortis ac supremo iudicii die exornati à
Christo iudice inventi fuerimus, ad
nuptias cœlestes, felices terque beati
admittemur: quod si verò veste peregrina,
vanâ, mundanâ contecti, & insuper
atro tetro æthiopibus stygiis simillimo
vitiolorum luxuriæ, superbix, avaritiæ, in-
vidiæ, iræ, gulæ & acediæ centone de-
honestati, ac sordidati comparuerimus,
cum fatuis Virginibus audiemus, *nescio*
vos, clausa est janua cœlestis patriæ, fe-
licitatis perperuæ, & beatitudinis æter-
næ; quæ semel clausa, semper clausa,
nullis annorum millionibus, nullis sæ-
culorû revolutionibus, nullis perenni-
tatis cyclis, unquam ampliùs referabitur.

CANON